

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipograda
Braşov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 228.
Scrisorile nefrancațe nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserație
se primesc la Administrațiunea
Braşov și la următoarele
BIRouri de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppeltik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulia Le-
opolid (VII. Erzsebet-kört).

Prețul inserțiunilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicarii
mai dese după tarifar și invo-
luntar. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 24 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mente, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 197.

Braşov, Joi 6 (19) Septemvrie

1907.

Sașii ardeleni nu vor să înțeleagă.

In ziarul creștin-social „Deutsche Zeitung“ din Viena a apărut în timpul din urmă câteva articole, cari critică aspru atitudinea politică a Sașilor ardeleni și îi atacă mai ales fiindcă nu fac cauză comună cu Nemții din Ungaria.

In cei mai din urmă doi articoli se pronunță un Sas din Sibiu și un Șvab din Bănatul tinșan. Conaționalul din Sibiu scarmă fără cruțare pe deputații sași zicând, că sunt niște slăbănogi oboșiți și îmbătrâniți într-o viață fără de energie. Până ce aceștia nu vor fi delăturați și măturați de vre-un vânt, nu va răsar viața nouă în ținuturile Sașilor. Șvabul din Timișoara recunoaște, că atitudinea Sașilor e, cea drept, precută, dar e nu mai puțin „de tot egoistă și nenațională“. Două milioane de Nemți din Ungaria încep a se trezi în conștiința lor națională, dar nu întimpină nici un sprijin din partea Sașilor ardeleni, cari la rândul lor „fac politică de gheșeft și merg mână în mână cu Ungurii. Le-au dăruit acestora un mandat de-al lor din Braşov (mandatul lui Szerenyi) numai ca să se pună bine cu guvernul. Lis'a și răsplătit. Lis'a au făcut diferite concesii chiar și în noua lege școlară. Firește numai lor Sașilor, nu și Nemților din Ungaria“.

Șvabul critică mai departe pe Sași, fiindcă cu cele treisprezece mandate ale lor nu s'au alăturat partidului naționalist, ci partidului constituțional al lui Andrassy. Printr'asta, zice, au făcut ca Maghiarii să nici nu recunoască grupul naționalistilor ca partid politic. Aceasta nu s'ar fi putut întâmpla după părerea lui, dacă Sașii ar fi mers cu naționalitățile. „Sau cel puțin nu s'ar fi putut întâmpla fără de-a provoca un scandal european și a strica în mod simțitor re-

putației maghiare în Europa“... „De o rușine ca asta Sașii au scăpat pe Maghiari, pentru aceasta li se și mulțamește. Foarte cuminte foarte precauți, dar fapta aceasta e oare și germană? Stau la indoială“... „Nici odată Sasul nu va pretinde ceva pentru un alt German, ci numai pentru sine. El vrea să trăiască numai, ca Sas fără a gusta din pâinea amară a opoziției. Tocmai de aceea Sasul e cel mai inverșunat contrar al votului universal; el va merge cu clica oligarhică maghiară mână în mână. Dacă li se vor asigura Sașilor mandatele lor, ei vor vota ori-ce volnicie, ori-ce proiect, fie cât de dușmănos față cu celelalte naționalități din Ungaria... Clica săsească din Ardeal nu vrea să știe de-o cauză comună cu Nemții din Ungaria. N'are lipsă de ajutor, de sprijin, de mântuire din afară... Cei ce ne-ar putea conduce, merg cu Maghiarii. Tinerimea noastră (a Nemților din Ungaria) e maghiarizată prin școală, preoții și învățătorii noștri sunt crescuți în spirit maghiar șovinist. Poporul nemțesc din Ungaria stă singur...“

La aceste invinuri și atacuri au răspuns ambele organe săsești, „Kronstädter Zeitung“ ca și „Sieb. D. Tageblatt“. Cel dintâi protestează împotriva atacului ce se îndreaptă contra sentimentului național al Sașilor. „Dacă“, zice, „și Nemții din Ungaria ar fi așa egoiști ca noi, altfel ar sta cauza germanismului în Ungaria.“ Ear ziarul sibiian ia în zeflema pe cei ce cu articolele amintite vor să capaciteze pe Sași. „Sieb. D. Tageblatt“ nu înțelege cum ar putea cei 200 de mii de Sași să scutească, să apere și să conserve pentru germanism pe Nemții din Ungaria, cari sunt de 10 ori mai numărôși, cari sunt despărțiți de ei prin spațiu, a căror inteligență este maghiarizată, cari în păturile lor largi sunt neorganizați și politicește cu totul indiferenți, sunt legați și fere-

cați de aparatul administrativ și trădați de preoțimea lor. La aceasta întrebare, nu primim răspuns, dar ni-se cere cu toată asta ca noi Sașii de dragul solidarității naționale să facem totul pentru a ne nimici. O astfel de politică de desperados din simț de solidaritate ni-se cere cu toată serioșitatea să facem...“

„Autorul articolului din Timișoara mai zice între altele: „In două generații — afară de Sași — nu vor mai fi Nemți în Ungaria!“ Dacă aceasta nu este o justificare strălucită a politicei săsești, atunci nu știm ce să mai așteptăm dela ea!“

Am ținut să marcăm pe scurt discuțiunea aceasta relativă la atitudinea Sașilor față cu conaționalii lor germani și a naționalităților din Ungaria. Cetitorii noștri vor lua cunoștința de ea, dar nu vor fi de loc surprinși de rezultatul acestei discuțiuni. Ei sunt de mult clarificați în privința aceasta.

Sașii ardeleni numai atunci vor merge, cum vor merge și cum au mai mers, cu naționalitățile, când și guvernul va fi mai mult ori mai puțin cu ele.

Până atunci zadarnice vor fi toate silințele de a-i capacita și e și lucru absurd după-ce ei la toate ocaziunile declară solemn, că interesele lor de existență îi leagă de Maghiari. Așa a și fost, cum a fost, în vechime, ceea ce însă nu a împiedecat ca la 1848 Sașii ardeleni să încrușeze spada cu Maghiarii luptând alături cu Românii contra lor, deși sunt la număr aproape de douăzeci de ori mai puțini; nu i-a împiedecat să șadă alături cu Românii pe băncile dietei transilvane din Sibiu, pe când Ungurii ardeleni făceau pasivitate.

Scriitorii articolilor din „Deutsche Zeitung“ dovedesc că nu înțeleg bine situațiunea politică, întru cât adecă trec cu vederea că poziția de astăzi mai scutită și mai tolerată din par-

tea regimului distrugător, Sașii ardeleni o dătoresc mai mult atitudinii lor prin care au sprijinit pe față niștințele maghiare când cu uniunea Transilvaniei cu Ungaria. Ei și astăzi, deși cu invoirea lor s'a nimicit autonomia Ardealului, fac politică separatistă ardelenescă întru cât pretind ca pe *fundus regius* de odinioară guvernul să împărțasească pe Sași de un deosebit tratament și să nu-i „strivească de părete“ ca pe Români și pe Slovaci.

Dacă aceasta politică poate fi priincioasă pentru poporul săseșc și în epoca democratică de azi, e altă întrebare. Ajunge însă deocamdată a accentua, că atunci când regimul va înceta de a fi dușmănos naționalităților, vor fi prospecte sigure ca Sașii ardeleni să rățăsească earăși în tabăra naționalităților.

Cum se sprijinesc cumetrii.

„N. Fr. Presse“ publică o scrisoare din Viena a contelei Frideric Schönborn, primul președinte al curții administrative, în care acesta își dă silința a lua în apărare pe contele maghiar Apponyi față cu invinuirile poetului norvegian Björnson.

Schönborn zice, că se simte îndatorat la aceasta ca coleg, ca membru al tribunalului de arbitri din Haaga, din care face parte și contele Apponyi. Zice, că ar fi absurd de a face dependentă conlucrarea la o adunare de pace dela atitudinea politică a cuiva cum face Björnson în scrisoarea sa față cu Apponyi. Contele austriac găsește, că cineva nu poate să fie tras la răspundere personal, pentru-că a privit cum li-se face altora nedreptate. Un om singur nu poate să fie pretutindeni și nu poate în genere încerca să delăture ori-ce nedreptate.

„Nu știu“, adaugă Schönborn, „ce morală și ce drept a invins, când Norvegienii, compatrioții poetului iritat, s'au folosit de iubirea de pace și de slăbiciunea militară a unui monarh părintesc, spre a se rupe de Svedia; după părerea mea, la acest act de forță a suferit mai curând dreptul și morală păcii, decât morală războiului. Părerea aceasta a mea însă nu

dor de viață, asfluitul ne inspiră idei melancolice :

Privesc de la fereastră gânditor,
Cum soarele se lasă 'n asfințit...

In pacea asta sfântă din amurg
Ce trist lucec a cerului făclii!
Iar clipele vieții mele curg
Din ce în ce mai reci și mai pustii.

(Vlahuță.)

Tineretul însă nu e supărat, căci

...când soarele se duse
Și de tot el se ascunse,
Pe când ziua amurgia,
La mândra lui ajungea...

(Baladă din popor.)

Când se învăluie ziua cu noaptea
amurgul cernește firea și avem *crepusculul astronomic*. Dela începutul până la sfârșitul acestuia, Soarele percurge distanța dela 6 la 18 grade sub orizon.

In decursul lui se ivesc toate stelele.

St. O. Iosif ne înfățișează plastic toată gama amurgului, atât a celui civil, cât și a celui astronomic :

Dar soarele coboară 'n asfințit,
Din văi cresc neguri cenușii
Năvală dau pe culmi în sus
Și clopotele-au amuțit.

...negurile cresc, mereu întind
Zăbrănicul lor lung, întunecat...
Pe rând s'aprin
Făclile văzduhului albastru,
Luceafărul scânteietor răsare
Și luminițe licăresc prin sat...

Departe orga surdă a pădurii
Cu miile de șoapte, taine de isvoare,
Răsună 'ncoet, răsună lin —
Pe urmă tace...

(Credințe, XI, 54—5.)

Starea în'ștită sau agitată a atmosferei, vapoării de apă, cristalele de gheață, praful, etc. fac ca amurgul să ne apară în culori felurite, nu odată splendide. Mai ales toamna ni se dă ocaziune să admirăm amurguri roșii ca para focului, amurguri aurii, portocalii și altele. Norii se proiectează, câte-odată, pe firmamentul colorat, luând formele cele mai bizare, cântate de poeți :

Cuprinsă de un trist năcaz
Az
Priveam amurgu 'ntunecat
Cat
Și văd că dintr'un nour des
Es
Mulțime de drați fioroși

(C. Negruzzi.)

...soarele se lasă 'n asfințit,
De-asupra lui chenarul unui nor
Cu aur și rubin pare tivit.

Albastrul cerului acolo-i sters;
Din nor bizare forme se desface...
Cum le-aș așterne 'n ritmul unui vers!
Dar se tolesc... Acum, par'că-i un drac,

In haină de argint înfășurat,
Stă drept și ține 'n mână un stindard.
Acutu un urs... dar iată... s'a schimbat...
I-un popă — pletele 'ncalcite-i ard.

O clipă-l văd cu brațele în sus,
Dar flăcările lacome-l cuprind, —
Un nor de praf se națte la apus,
Încet a nopții umbre se întind...

(Vlahuță.)

Efemeridele astronomice resolvă în cifre toate descrițiunile poetice referitoare la amurg, determinând durata fenomenului pentru diferitele lățimi geografice.

Durata crepusculului civil.

Lăț.	Jan.	Febr.	Mart.	Apr.	Mai.	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
42°	33	31	30	31	31	36	35	32	30	30	32	33
43	33	31	30	31	35	37	36	32	30	30	33	34
44	34	32	31	32	35	38	37	33	31	31	33	35
45	35	32	31	33	39	39	38	34	32	32	34	36
46	35	32	32	33	37	40	38	35	32	32	34	36
47	36	34	33	34	38	41	39	36	33	34	34	37
48	37	34	33	35	39	41	41	36	33	34	34	38
49	38	35	34	36	40	41	42	37	34	34	37	39
50	39	35	34	36	41	45	43	38	35	35	38	40
51	40	37	35	37	43	47	44	39	36	36	39	42

ECHELETONUL »GAZ. TRANS.»

Fenomene atmosferice.

Coloarea albastră a cerului. — Fenomenele crepusculare.

(Fine.)

Zori și amurg. — Măritul împărat al zilei pleacă din revărsatul zorilor, cutrieră plaiurile de a'ungul și odată cu amurgul ajunge la hotar.

In zorile zilei, Soarele nu e răsărit încă și totuși se luminează. După apunerea Soarelui, nu se face imediat întunec, ci se mai vede câteva timp. Aceste intervale de tranziție se numesc *crepuscule*.

*

Crepusculul sau amurgul *civil* începe la apunerea Soarelui și se termină când Soarele a parcurs 6 grade sub orizon. In momentul din urmă se zăresc mijind stelele de categoria întâiu.

Dimineața, ordinea e inversă.

Vânătorii cei aprigi pândesc și în amurg.

Inspirescu, în basmul „Tuțulea“ : —
»Merse, ce mai merse și când fu pe la
amurgul, întâini un om, care se uita în sus
cu un arc în mână...

Dacă răsăritul Soarelui ne deșteaptă

m'ar împiedeca să comunice și să conlucreu cu amici ai păcii norvegiani.

Mai spune, că înainte cu câți-va ani, când s'a ținut congresul de pace în Viena, dânsul (Schönborn) a luat parte, deși el este conservator și cei mai mulți membri ai congresului au fost radicali.

Contele Schönborn, ca aristocrat get-beget ce e, nu se poate avânta la punctul de vedere în adevăr democrat și liberat, ce a cauzat indignarea lui Björnson.

Contele Schönborn prin apărarea sa foarte nesuccesă, ne face să cunoaștem și mai bine acel soi de politicieni austriaci, cari fără a-și face nici un scrupul, nici atunci, când sunt consilierii Majestății Sale, au privit și privesc cu nepăsare cum a fost și sunt de zeci de ani nedreptățite naționalitățile nemaghiare dincoace de Laitha.

Cumătria dintre conții austriaci și maghiari însă azi nu mai poate ținea adevărul adevărat ascuns sub obroc. De aceea nici nu-i va putea ajuta nimic contelui Apponyi și maghiarismului apărarea lui Schönborn.

In jurul scrisoarei lui Björnson. — Ziarul »W. Allgemeine Zeitung« se ocupă într'un articol de scrisoarea lui Björnson Björnson, și declară că Björnson ca în totdeauna a spus și acum adevărul și are adâncă convingere a celor spuse.

Adunările dela Roșia și Ohaba.

Darea de samă a deputatului Maniu. — Volnicile gendarmilor.

— 16 Septembrie a. c.

Duminecă în 15 Decembre deputatul Vințului de jos D-l Dr. Iuliu Maniu, însoțit de mai mulți frunțași din Blaj, între cari amintim pe domnii: Juniu Brut Hodosiu dir. »Patriei«, Aron Papiu, Dr. Al. Niculescu, Dr. V. Macavei prof. de sf teologie, N. Marcu v-rect. sem., Dr. Chirilă, Dr. C. Ordace, Traian Erdélyi cand. de adv., Aurel Vodă castelan metrop., precum și de mai mulți clerici, a mers în comuna Roșia, ca să-și țină darea de samă înaintea alegătorilor și a întregului popor din Roșia și jur.

La marginea comunei preotul local I. Deac, salută pe deputat în numele poporului.

Administrația s'a îngrijit de ordine trimițând în comună 10 gendarmi, cari au ordin dela cei mai mari scot o multime de oameni la lucrul drumului de țară choir în sânta zi a Duminecii, de bună samă numai pentru aceea, ca adunarea să nu succedă.

Adunarea a fost impozantă, Românii din satele vecine: Ungureiu, Doștat, Vingard, Păuca s'au prezentat în număr destul de frumos în frunte cu preoții și învățătorii. Cu totul au fost peste 1500.

La 10 ore a. m. deputatul urecă tribuna așezată în mijlocul comunei, și într'un discurs de o oră și jumătate desfășură pe larg activitatea sa și a conșoților săi. Arată cauzele nemulțămirii popoarelor din țară. Guvernul coaliționist nu e vrednic de încrederea popoarelor, căci nu voește să dea poporului sufragiul universal, nu reduce numărul anilor de serviciu la miliție, nu introduce »darea progresivă« cea de acum fiind insuportabilă și prea nedreaptă pentru poporul muncitor, care e silit să-și i-a lumea în cap să treacă peste țări și mări în îndepărtata America, de unde știe Dumnezeu cum și când se va mai reîntoarce.

Vorbirea aceasta a făcut o adâncă impresiune asupra poporului, iar ochii multora lăcrimau...

Al 2-lea orator Cl. Dr. V. Macavei, prof. de teologie, vorbește despre sufragiul universal secret și fără restrângeri. Reagă pe d-l deputat să lupte din toate puterile pentru ca în toamna aceasta să se pună pe masa camerei proiectul sufragiului universal, unicul mijloc ca toate popoarele Ungariei să-și poată valida voința în ocărmuirea și administrația statului, potrivit cu jertfele ce le-au adus totdeauna și le vor aduce pentru patrie.

Clarissimul Dr. Al. Niculescu, prof. vorbește poporului despre dragostea ce trebuie să o aibă tot Românul de bine față de limba și neamul său. Limba e comoara cea mai scumpă a unui popor, fătul cel mai drag, cel mai alintat al lui.

Durata crepusculului astronomic.

Table with 13 columns (Lăz., Ian., Feb., Mart., Apr., Mai, Iun., Iul., Aug., Sept., Oct., Nov., Dec.) and 13 rows of astronomical data.

NB. Liniorele — însemnează că Soarele nu se adâncește 18 grade sub orizon.

Incepui cu poezii și ne pomenim la numerii.

Astfel e civilizația. În fașe e alintată

de cântări, în adolescență trece la povești și istorii, în epoca maturității nu o satisfăce decât logica severă a științei.

Septembrie, 1907.

Gavr. Todica.

țină la limba sa ca la comoara cea mai scumpă. Având aceste la vedere noi trebuie să ne iubim mai pe sus de toate limba noastră »care e atât de sonoră și bogată încât s'ar potrivea celui mai cult popor din lume« după cum zice învățatul neamț Hoffman.

Vorbirea aceasta a electrizat foarte mult inimile ascultătorilor.

In sfârșit să cetește un proiect de rezoluție ca și cel dela Cergăul-mare, care e primit cu urale nesfârșite.

Deputatul să depărtează din Roșia, luând drumul către Ohaba, unde e așteptat cu nerăbdare de 3000 de oameni, cari îi fac o călduroasă primire. Se repede și aici programul din Roșia.

Bine ar fi, dacă și ceilalți domni deputați și-ar cutriera cercurile lor, punând în curent poporul cu lupta ce au de gând să o poarte în sesiunea de toamnă.

Sâmbătă și Duminecă 22 și 23 Sept. d. deputat va merge în comunele de pe vatra mureșului Titoiu și Ciugudin.

Cor.

Cronica din afară.

In jurul ridicării Bulgariei la rangul de regat. Din Londra se telegrafiază că știrea, că prințul Ferdinand al Bulgariei ar fi primit din partea Austro-Ungariei și Angliei asigurarea, că nu i se vor face piedici la proclamarea sa ca rege, nu corăspunde adevărului.

O deputație macedoneană la marșele duce Vladimir. Din Sofia se anunță că marșele duce Vladimir, a primit alături în palatul princiar o deputație macedoneană alcătuită din 3 membri, care i-a remis adresa de care s'a vorbit atât de mult în ultimul timp.

Ministrul Clemenceau asupra chestiunii marșale. Intervievat de un redactor al ziarului »Gil Bias« asupra chestiunii marșale, primul ministru Clemenceau, a declarat că Franța nu vrea să pună piciorul înainte pentru a l retrage apoi.

In ajunul alegerilor pentru Dumă. Comitetul local al uniunii octobriștilor din Petersburg publică un manifest electoral în care acuză pe cașeți și grupele lucrătorilor și naționaliştilor că prin suveranitatea lor în prima și a doua Dumă au contribuit la întinderea turburărilor în țară și au împiedecat lucrările legislative.

Procesul deputaților Dumși. Procesul organizației militare revoluționare a partidului social democrat din Dumă se va judeca la 21 ale acestei luni.

Știre militară. Soldații voluntari (baccalaureați), staționați în Brașov, pleacă cu trenul de astăseară la Sibiu, unde se încep Vineri examenele pentru dobândirea gradului de ofțeri în rezervă.

Radioactivitatea petrolului român.

D. Dr. Hurmuzes, distinsul profesor al Universității din Iași, a vorbit, în secțiunea a 2-a a congresului petrolifer, despre existența noului corp radium în petrolul român. În adevăr, d. dr. Hurmuzescu, serie »Conservatorul«, a făcut în regiunile noastre petrolifere, cercetări laborioase asupra acestei chestiuni și în discursul său dela congres a făcut o dare de seamă minuțioasă asupra rezultatului studiilor sale.

Această descoperire este foarte importantă din punctul de vedere a teoriei originii petrolului, căci ea sprijină una din cele două teorii care sunt susținute astăzi: asupra originii acestui corp.

Originea organică: petrolul s'ar fi format adică din resturile de animale și de plante prin acțiunea căldurii și a presiunii pământului.

Originea chimică: petrolul și-ar datorii existența acțiunii căldurii centrale asupra gazurilor H și C ce se aflau în straturi.

În afară de aceste concluzii, proprietatea aceasta ar putea să ne indice drumul pe care-l urmează petrolul în cursul său.

Experiențele nu sunt încă terminate, căci ele cer multă muncă, dar se continuă cu activitate la laboratorul din Iași.

Savantul profesor, într'o formă foarte clară, a arătat importanța, din punct de vedere fizic și filosofic, a acestei noi științe.

Studiul radiului și a corpurilor radioactive, a adus în domeniul științific fapte noi, în urma cărora a trebuit să se schimbe chiar concepția despre constituirea materiei.

În ce privește consecințele practice ale desoperirii, d. Hurmuzes, a făcut toate rezervele. Este posibil de a se extrage radiul din petrol? Se știe numai că dacă lucrul ar fi posibil, am avea o adevărată mină de aur, date fiind prețurile cu care se vând compușii radiului.

Dar cum suntem încă departe de această ipoteză, să nu ne emoționăm zidarnc.

STIRILE ZILEI.

— 5 Septembrie v.

Știre școlară. Astăzi s'au început la școlile centrale române din Brașov prelegerile. După cum ni se comunică s'au înscris până eri în cele 8 clase ale gimnaziului cu totul 338 elevi, iar în cele 4 clase reale 90 elevi, laolaltă 428 elevi.

Viriliștii români în comitatul Caraș-Severin. Comisia verificatoare comitatensă a stabilit lista viriliștilor din comitatul Caraș-Severin (300 viriliști) pe anul 1908. Eață numele viriliștilor români: Antoniu Mocsonyi (Bulci), Alexandra Mocsonyi (Căpâlnaș), Paul Todorescu (Oloaga), Coriolan Brediceanu (Lugoj), Nic. Proștean (Lugoj), Dragutin Miikovici (Lugoj), Dr. G. Popovici (Lugoj), Mihail Bésán (Lugoj), Dr. Alexandru Bircescu (Panciova), Iosif Stancovici (Vasiova), Dr. G. Dobrin (Lugoj), Dr. N. Petroviciu (Lugoj), Nic. Popoa epi-cop (Caransebeș), Ioan Budițan (Bocșa-mont.), Dr. Aurel Ciupe (Lugoj), Toma Stanca (Carova), N. Bircescu (Lugoj), Fabiu Rozei (Lugoj), St. Berceanu (Lugoj), Ioan Vuc (Bocșa-mont.), Iuliu Crăciun (Oravița m.), Dr. Izidor Pop (Lugoj), Vasile Voda? (Bolidur), Dr. N. Ionescu (Caransebeș), Dr. Ioan Nedelcu (Oravița m.), C. Burdea (Caransebeș), Vi-hentie Țăran (Căvâran), Dr. Aurel Valean (Lugoj), Iosif Nedici (Oravița rom.), George Belu (Visag), Titu Hațieg (Lugoj), George Albușescu (Nevrinca), Lazar Barbu (Lugoj), Ilie Marșan (Orșova), Alex. Theodor (Orșova), N. Cornean (Apadia), Ilie Balanescu (Recița m.), Dr. Pompoiu Marcu (Lugoj), Ioan Ruji (Lugoj), Adam Groza (Coșteiu-mare), Cornel Biro (Herendești), Vasile Leza (Ticvaniu-m.), Const. Lazar (Oravița m.), N. Băiaș (Orșova), Const. Rosa (Leucușești), Dr. Iacob Parneu (Bocșa m.), Simeon Vițan (Slatinal), George Nicolaevici (Recița rom), Miha, Mircea (Recița rom.), Isaia Popovici (Silba), Iosif Tușcan (Tasiova), Ioan Bălea (Moldova-veche) Cu totui 52 viriliști români.

Știre militară. Soldații voluntari (baccalaureați), staționați în Brașov, pleacă cu trenul de astăseară la Sibiu, unde se încep Vineri examenele pentru dobândirea gradului de ofțeri în rezervă. Vineri și Sâmbătă se va ține examenul în scris, iar săptămâna viitoare examenul verbal și cel practic.

Furt. Niște indivizi necunoscuți au pătruns azi noapte în lucrătoria giuvaergului Graef din Str. Porții, luând cu sine obiectele date spre reparație, în suma de 200 cor. Cercetările decurg. A fost arestată o servitoare, bănuită de a fi stat în legătură cu hoții îndrăzneși.

Pentru dobândirea stipendiilor din fundațiunea vicarului Kőszeghy s-a publicat concurs cu termen până la 15 Octombrie st. n. La aceste stipendii pot concura iu-riști și studenții gimnazialii români de origine nobilă din Maramureș. La petițiuni sunt a se alătura: carte de botez, atestat despre originea nobilă și testimoniu din anul școlar trecut. Petițiunile adresate către comitat sunt a se trimite d-lui Tit Bui, vicarul Maramureșului.

Imbunătățirea lefurilor ofițerilor. Din Viena se anunță că în ministerul comun de războiu s'a elaborat proiectul privitor la imbunătățirea lefurilor ofițerilor armatei austro-ungare. Ministrul comun de războiu vrea să pună deja în budgetul anului viitor plusul de cheltuieli, recerut de urcarea lefurilor în suma de 9 milioane cor. Imbunătățirea lefurilor e proiectată în următorul mod: Leafa de până acum a sublocotenentului rămâne neschimbată, leafa locotenentului se urcă cu ceva, rangul de căpitan cl. II se casează și fiecare căpitan va primi pe viitor leafa unui căpitan de cl. I. Afară de aceasta fiecare grad de ofițer va fi împărțit în 2—3 clase de leafă, iar ofițerul avansează în leafă tot la câte 3 ani în mod automat. Din cele 9 milioane cor., luate în vedere, 86% vor fi întrebuințate pentru imbunătățirea lefurilor sublocotenenților, locotenenților și căpitanilor, 8% pentru majori și 6% pentru locotenent colonelilor. Lefurile colonelilor și generalilor nu vor fi imbunătățite.

O statistică a poezilor românești scrise în 1906. „Junimea Literară“ din Bucovina face în ultimul său număr o statistică a tuturor poezilor române aparute în anul trecut în revistele noastre. S-au publicat în „Viața Literară“ 265 poezii, în „Sămănătorul“ 183, în „Junimea Literară“ 10, în „Viața nouă“ 48, „Luceafărul“ 43, în „Viața românească“ 28, în „Convorbiri Literare“ 27, adică în total 644 poezii în 7 reviste românești.

Pericolul prin care a trecut țarul. La ministerul marinei ruse domnește mare agitație în privința accidentului yachtului „Standard“ deoarece s'a stabilit că n'a tipsit mult ca să se producă o explozie. Yachtul s'a isbit atât de puternic de stâncă, încât mașina a fost dislocată. O explozie a cazanului ar fi produs o adevărată catastrofă. Vinovatul principal e căpitanul Mimov. Restaurarea yachtului va costa 3 milioane fr.

Concerte. Din incidentul sfințirii bisericilor gr. or. române din Ciacova și a adunării generale a reuniunii învățătorilor, „Reuniunea română de muzică din Lugoj“ aranjează în Ciacova la 8 (21) Sept. în favorul bisericii un concert.

Reuniunea română de cântări din Sebeș-șasec invită la concertul cel va da Sâmbătă la 21 Sept. (Sf. Măria) în sala cea mare dela hotelul „Leul de aur“ din Sebeș cu concursul muzicii militare a regi. de inf. începutul la 8 oare.

Demonstrații în favoarea pedepsei cu moarte. Din Paris se anunță următoarele: O parte a populației fiind nemulțumită de faptul, că președintele republicii a schimbat pedeapsa ucigașului Soleiland, care a fost condamnat la moarte, a organizat pe ziua de Duminecă o manifestație în favoarea ghilotinei. Încă de Sâmbătă un comitet de femei răspândise un manifest convocând lumea la biserica St. Ambrosie, unde avea să se officieze un requiem pentru fetița Marta Erberding, care a fost ucisă de Soleiland. Pe la orele 2 p. m. o mulțime de peste 6000 se adunase în fața acelei biserici. Mulțimea s'a datat la manifestațiunile zgomotoase strigând: „Cerem dreptate, jos cu Soleiland, trăiască ghilotina! la ghilotină cu ucigașul!“ Mulțimea a format apoi un convoi imens, vrând să mergă în fața ministerului de justiție. Poziția, care la început nu se aștepta la o asemenea demonstrație, n'a fost în stare să oprească mulțimea. După câteva timp sosiră însă ajutoare polițenești și toate încercările mulțimei de a rupe cordoanele poliției au rămas zădărnice. S-au făcut numeroase arstări.

Cleveland grav bolnav. Din New-York se anunță că fostul președinte al Statelor- Unite se află grav bolnav. Starea lui inspiră serioase îngrijiri. În ultimele trei luni el a pierdut peste 20 kg. din greutatea corpului său.

Congresul internațional al minerilor. Eri dimineață la orele 10 jum. s'a deschis în Salzburg congresul internațional al lucrătorilor minerii, sub președinția provizorie a d-lui E. Edwards, membru în camera comunelor. La acest congres se vor discuta între altele următoarele chestiuni: reducerea oarelor de muncă pentru mineri la 8 oare pe zi maximum; asigurări contra accidentelor; ajutoare pentru văduve și orfani în caz de nenorocire în mină; reglementarea producției de cărbuni; măsurile de siguranță pentru a să impedească catastrofele; să se interzică descinderea în mină a copiilor mai tineri de 14 ani; reglementarea muncii femellei; asigurarea unei rente pentru minerul care a lucrat 25 de ani în mină; această rentă să fie de minimum 600 lei pe an; fixarea tarifului salariilor minerilor; sărbătorile minerilor.

Orgii sub focul tunurilor. Un domn Kupcinski publică în ziarul „Russ“ câteva amintiri, cari aruncă o lumină caracteristică asupra stărilor în armata rusă la Port-Arthur și servesc ca ilustrațiune în jurul procesului generalului Stoessel. Când Kupcinski, la reîntorcerea sa din Japonia, unde stătuse ca prizonier, a intrat cu doi cunoșcuți în falmosul local de petrecere „Grădina zoologică“ din Charbin, fu uimit văzând la intrare un soldat, care stătea de gardă. Sala uriașă, în formă de șură, era înșesată de ofițeri de toate armele, cari ședeau la nenumărate mese mici, cu „dame“ sulemenite înărcate cu brilante. Fiindcă generalul Nadarov interzise rachiul, băutura aceasta se servia în sticle de limonadă și așa se beau spirtoasele (prin urmare, întocmai după sistemul american „blind tiger“, unde în farmacia s'a vinde rachiul sub etichetă de doftorie.)

„Limonadă“ de asta beură nu numai sub-ofițerii, ci și comandanții de trupe. Prefurii din „Grădina zoologică“ din Charbin erau fabuloase, deși erau socotite după taxele stabilite de generalul Nadarov. Spre a se face o idee despre aceste taxe, Kupcinski publică socoteala ce i-s'a prezentat în aceea seară. Iată-o: 2 sticle „limonadă“ 12 rubele, 1/4 porție caviar 8 rubele, 4 porții cotlete de vițel 20 rubele, 2 porții pui 8 rubele, 2 sticle vin negru (rusec) 24 rubele, 8 mere și un strugure 15 rubele, 2 sticle șampanie 50 rubele, Cafea 12 rubele, 1/4 litru licor 18 rubele, Prăjitură 60 rubele, Bacșiș 10 rubele. Total 237 rubele.

Imi crapă obrazul de rușine — scrie Kupcinski — când mă gândesc la sara aceea, pe care am petrecut-o păzind de patrulă la spatele armatei. Va roși însă și generalul Nadarov, care în grija lui părintească pentru inferiorii săi, organizase o bandă de hoți și orgii?

Spicuri.

Comunicația cu telegrafii fără fir se face în chip din ce în ce mai lesnicioasă și pe distanțe tot mai mari. Revista „La Nature“ din Paris aduce știrea, că între turnul Eiffel și Casablanca s'a ajuns a se comunica cu destul succes cu ajutorul telegrafului fără sârmă.

Telefonul nu vrea să rămâie mai pe jos — și, sătul de robia frului conducător, sunetul ar vrea s'o ia și el razna.

Cele dintâi experiențe s'au făcut prin Iulia a. c. cu prilejul unei curse dintre două yachturi, pe lacul Erie (Statele-United). Pe unul dintre yachturi era un post telefonic, iar pe malul lacului un altul. În timpul celei mai mari viteze a yachtului, s'a putut face comunicația cu postul de pe mal la o distanță de 9 km. făcându-se un adevărat reportaj de pressă, prin care se comunica acestui post toate peripețiile cursei. Serviciul a fost făcut tot așa de bine ca și cu un telefon obicinuit.

Intre Viena și Baden pe linia ferată lungă de 26 km. puterea vaporului va fi înlocuită cu aceea a electricității.

După proiectul unui inginer american se așteaptă construcția unui vapor, care ar străbate Atlanticul în 4 zile. Ar fi un mare câștig pentru postă.

Orășelul Halberstadt din Germania oferă în fiecare an un premiu pentru cel mai bun poem.

Bucata premiată e recitată la o serbare câmpenească, care are loc în fiecare primăvară în împrejurimile orășelului. Premiul e o fundație a poetului local Gleim, mort în 1803.

Frumos dar pentru urmașii săi! Și frumoasă atenție pentru publicul, care con-

tribue la înflorirea literaturii încurajând-o și cetind-o!

Măestrul Mascagni, compunând „Cavalleria rusticana“ pentru o dramă a poetului sicilian Verga, a omis a cere acestuia cuvenita autorizare și a fost condamnat să plătească 160,000 lei daune-interese.

Scump, însă drept.

În Germania s'au jucat în stagiunea trecută 1906—1907, de 1653 ori piese de ale lui Shakespeare, mult mai des decât în Anglia, unde autorul nu pare a mai avea multă popularitate.

Dar această lipsă de atenție pentru opera literară a lui Shakespeare în Anglia poate să aibă și altă cauză, pe care, citind critica engleză, suntem siliți s'o căutăm, nu atât în lipsa de popularitate a scriitorului, ci în lăncezirea literară din Anglia în timpul de față.

Aceasta de bună seamă nu se poate atribui decât în primul rând înăbușirii vieții sufleteste și intelectuale mai libere, singurele aducătoare de opere de artă.

În împrejurări când puterile intelectuale ale unui popor sunt folosite pentru îmbogățire și în lupta pentru existență și în împrejurări, când știința e cerută în serviciul tuturor felurilor de industrie și deci a capitalului, — e greu să ne putem aștepta la o înflorire a literaturii.

M.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 18 Sept. „Keleti Érté-sítő“ comunică că ministrul Andrássy are intențiunea să prezinte dietei proiectul privitor la votul universal cel târziu în Noembrie a. c. *Proiectul de lege — zice „Kelet. Ért.“ — este gata și se bazează pe principiul, ca fiecare cetățean, care a împlinit 24 ani și știe scrie și citi, să aibă dreptul de alegător.*

Viena, 18 Septembrie. Eri a avut loc o nouă conferință a miniștrilor în vederea încheerii tranzacțiunii. S'au ivit noi neînțelegeri și de aceea nu s'a putut ajunge la vreun rezultat. Primul ministru Wekerle a fost primit în audiență de Maj. Sa, căruia i-a declarat că miniștrii unguri pleacă încă în decursul zilei din Viena. Trădările nu se consideră ca rupte definitiv, ori-cât de înrăutătită ar părea situația. Tratatavele vor continua din Budapesta.

București, 18 Sept. Alaltăeri și eri s'a pertractat de către Consiliul de războiu al corpului II. de armată procesul intentat majorilor Dragotescu și Gherghiceanu pentru insubordonație și refuz de serviciu în timpul războaielor recente. Consiliul de războiu a achitat pe ambii majori cu patru voturi contra unul. *Cor.*

Sofia, 18 Sept. După inaugurarea monumentului ridicat la Plevna, principele și marele duce Vladimir Alexandrovici au trecut în revistă trupele pe piața din fața garei Plevna. Apoi, în fața regimentului 17 infanterie, și în mijlocul aclamațiunilor entuziaste ale garnizoarei și poporului principele a proclamat pe marele duce Vladimir Alexandrovici șeful acestui regiment.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. Strajanu. Bucuresci I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria A. Muresianu. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnaziali, cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri străine, de sigur se vor bucura de această carte.

— Romanul „Robia Banului“ de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediție și se află la tipografia și librăria A. Muresianu în preț de 2 Lei plus 30 bani porto.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vînd cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vîndut până acum.

1) *Lasca Viorescu, O iconă a Moldovei din 1851* de Wilhelm de Kotzebue. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hărțile de lux Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vîndut până acum, este adî numai 2 cor. + 30 bani porto.)

2) *Poesii de Veronica Micle*, regretată noastră poetă. Conține 144 pag. În loc de 8 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) *Poesii complete* de Carol Scrob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și posesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

7) *„Vrei să te iubescă bărbatu?“* Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și forte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 20 b. (+ 5 b. porto.)

4) *Instrucțiunea gimnasticei în școlile de băieți și de fete.* Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din Bucuresci. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de M. C. Suțu, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din Bucuresci. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) *Poesii de F. M. Stoicescu.* Este o șarte mare de 252 pag. cu esterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologuri în versuri seria a 2-adupă Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goutheau, E. Grenet-Dancou și L. Ralibonne, de Nicolae Țincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Diverse.

Un balon dirijabil englez. Inginerul n'a voit să se lase mai prejos de Franța și de Germania în privința baloanelor dirijabile și acum e și ea în posesiunea unui aerostat. Prima lui înflorire, de experiență, a fost făcută acum vreo câteva zile la Paruboragh, în împrejurimile tabărei din Aldershot și ea a fost cu izbândă. Autoritățile militare au păstrat până în ultimul moment cel mai mare secret asupra acestei ascensiuni de încercare, iar publicul care a auzit la ea, foarte numeros, a fost ținut la distanță. După „Press Association“, balonul s'a ridicat în văzduh la mai mult de o jumătate de milă și a străbătut aproape 500 de metri împotriva unui vînt destul de puternic, apoi a descris un cerc de aproape două mile, după care motorul s'a oprit și balonul a fost băgat în locul ce i s'a rezervat. Timpul a fost foarte favorabil.

Unele zăre pretind că propulsorul (aparatură care dă mișcarea de împingere balonului) a trebuit să fie oprit din cauza unei ușoare avarii.

Interviewat în tabăra din Aldershot, constructorul balonului dirijabil a exprimat cea mai vie satisfacție asupra acestei ascensiuni, la care a luat parte. Totuși, el nu pretinde că a ajuns la desăvârșire. El spune că, probabil, vor trebui aduse aerostaului oarecari imbunătățiri. El se gîndește să mărească viteza, construind un balon mai ascuțit la cele două capete și mai umflat la mijloc. Așa cum e, balonul poate să facă douăsprezece până cincisprezece mile pe ceas pe vreme liniștită, dar cu un nou aerostat el se gîndește să atingă o viteză de douăzeci și cinci de mile pe oră, iar mai târziu, de treizeci. Acuma, a spus el, mergem cinci mile pe oră împotriva unui vînt cu o iteală de nouă mile.

„Zarul Times“ se declară foarte mulțumit de prima ascensiune a balonului militar englez.

Proprietar : Dr. Aurel Muresianu.
Redactor respons.interim.: Victor Branicea

Să capetă pretutindenii

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

SAMUEL SCHÜTZ

Companion al Firmei WOLFGANG SCHÜTZ-fii

a încetat din viață astăzi dimineață după grele suferințe și după o viață neobosită de 41 ani, dedicată cu scumpătate binelui familiei sale.

Despre această atât de dureroasă pierdere încunoștințăm pe toate rudeniile, amicii și cunoscuții răposatului.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct vor fi depuse spre vecinică odihnă, Joi în 19 l. c. n., la oarele 3¹/₂ p. m. din casa mortuară: Strada Fântanei Nr. 19, în cimiteriul local al comunității israelite.

Brașov, în 17 Septembrie 1907.

Jalnica familie.

Concurs.

Pentru conferirea alor 10 locuri bere la „Masa studenților academici din Cluj“, creată prin institutul „ECONOMUL“, sunt a se înainta petițiile până în 27 Septembrie 1907 la mâna n. lui rector Dr. Iuliu Florian (Cluj, Jókai u. 6). Tot acolo se va putea afla și rezultatul.

Petițiile au să fie instruite cu următoarele acte:

1. Indice, sau atestat de maturitate.

2. Atestat despre starea materială proprie și a părinților, precum și despre numărul membrilor în familie.

3. Declarațiune dacă au vre-un stipendiu sau nu.

Direcțiunea
„ECONOMULUI“.

Se caută

pentru o familie inteligentă o Doamnă ori Domnișoară, care posedă perfect limba germană și maghiară și e capace a instrua un băiat în clasele elementare. Qualificația pedagogică sau dexteritate muzicală în violină au preferință. Condițiuni avantajoase.

Ofertele sunt a se trimite la adresa: „INSTRUCTIO“ post-restante Zsibó (Szilágy-m.). [2999,2-3.]

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

La Tipografia și Librăria

A. MUREȘIANU Brașov.
Se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:

	Cor.
Alexandri: „Poesii“ (80 bani porto)	1-50
„Teatru“ I, II, III ș. a.	1-50
„Proză“	1-50
Alexandrescu: „Versuri“	1-25
Brătescu: „Nuvele“	1-50
Bolintineanu: „Poesii“	1-50
Cunțan: „Poesii“	1-25
Negruii: „Proză“	1-50
Eminescu: „Sorieri politice“ literare	2.-
„Literatura populară“	1-50
Filimon: „Ciocoi vechi și noi seu ce nasce din pisică sóreci mănăncă	1-30
Constanța Hudoș: „Frumos“	1-50
Ispirescu: „Basme“	1-50
Iorga: „Cuvinte adevărate“	2-50
„Gândiri“	1-50
„Sate și mănăstiri“	2-50
„Némul românesc“	2-50

Gorun: „Taina a șasea“	1-50
Leca: „Poesii“	1-50
„Tainele cerului“	1-50
Pann: „Povestea Vorbei“	1-50
Rosseli: „Intre Capșa și Palat“ (impresii)	2.-
Scrob: „Roua și Bruma“ (poesii)	1-50
Sadoveanu: „Soimii“	1-50
„Dureri înăbușite“	2.-
„Povești din război“	2.-
„Crâșma lui moș Precu“	2.-
Negoescu: „Făbule“	1-21
Delatissima: 100 Basme	2-50
Genlis: „Povești Morale“	1-55
Livescu: „Nu se cuvine“	500.
Bărsan: „Visuri de noroc“ (poesii)	2.-
Chendi: „Preludii“	2-50
Grigorovitz: „Chipuri și graiuri din Bucovina“	2-50
Teodor: „Din viața marinarului“	1-50
„Rutenisarea Bucovinei“, de un Bucovinean	3-50
Slavici: „Din Bătrâni“, (narațiune istorică)	2-50
„Vatra părăsită“ (nuvelă)	2.-
Augustin Paul: „Intre Someș și Prut“	1-50

P. T.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că am deschis provizor un

Atelier de blănărie subțire

în Brașov, Târgul Inalului Nr. 26, unde se pot căpăta numai confecțiuni proprii de guler de

Dame (boac), mufuri, șepci de blănă, Crimer și Stofă. Tot-felul de Baltoane blănărite pentru Dame și Copiil, Figaro și paletoane, cu un cuvânt toate articolele ce se țin de blănărie, lucrare modern, în ascrtiment bogat cu prețuri foarte ieftine.

Prin experiențele mele câștigate atât în capitală, cât și în streinătate pot satisface tuturor recerînțelor spre deplină mulțumire.

Pun căptușeli de blană. — Primesc reparaturi.

Articole de blănărie cumpărate dela mine le curăț fără plată.

Comande din afară le ezeut punctual. — Serviciu solid. —

Mă rog de sprijin.

Cu toată stîma

Weiszfeiler Sándor,
blănar subțire.

Magazinul meu dela 1 Oct. a. c. se află în Stada Perții Nr. 48.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 66967.

Nu e crucea lui Volta.
Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.
pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asemă, aușul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, isohias, utul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normaiă a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încursee din tóte părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine póte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de óre-cu „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiós oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucel mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție fôrte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru tórá și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.